

Klass: Gastropoda (snäckor), **Ordning:** *Caenogastropoda*, *ordo incertae sedis*, **Familj:** *Newtoniellidae*, **Släkte:** *Eumetula*, **Art:** *Eumetula arctica* (Mørch, 1857) **Synonymer:**

Kännetecken

Eumetula arctica är en liten högspirig högervriden snäcka utan navel. Arten blir högst 11 mm (skalhöjd) och 2–3 mm i diameter, men vanligen kortare än 8 mm. Skalet är halvgenomskinligt till opakt vitt och glänsande. Antalet vindlingar kan vara upp till 14, varav två tillhör embryonalskalet (det lilla skalet ”på toppen” av det stora). Sömmarna är tydliga. Vindlingarna är något bulliga med kraftiga tvärribbor, vars antal hos fullvuxna individer är 16 på nedre vindlingen och därpå en ribba mindre för varje vindling uppåt utmed skalet. Ett par svaga, längs med vindlingarna löpande åsar kan förekomma, vanligen tydligast utmed de övre vindlingarna. Embryonalskalets övre vindling är slät, medan den nedre har talrika (ett 30-tal) låga tvärribbor. Skalöppningen har en mycket tydlig sifonurholkning vilken dock inte är utdragen till en egentlig sifonkanal. Djurets utseende i levande tillstånd tycks inte vara närmare känt, men operculum (skallock) och radula (rasptunga) är avbildade i Bouchet & Warén (se litteratur nedan). Arten kan knappast förväxlas med någon annan inhemsk framgälad snäcka, eftersom övriga högspiriga högervridna arter med tydlig tvärskulptur på vindlingarna antingen saknar sifonurgröpning (Epitonidae) eller har en mycket tydligare skalskulptur längs med vindlingarna (*Bittium*, *Cerithiopsis*, *Cerithiella*).

Utbredning och status

Arten förekommer i norra Bohuslän, Skagerrak, längs Norges kust upp till Vita Havet, östra och västra Grönland söderut till New England, Jan Mayen, Island, Färöarna samt utmed norra Storbritannien (Shetland och Hebriderna) och Irlands västkust. Som namnet antyder har arten sin huvudsakliga utbredning i arktiska vatten och når således sin absoluta sydgräns i våra hav. I dagsläget förekommer den i svenska vatten endast sällsynt i norra Bohuslän. För 140 år sedan rapporterades den ned till Väderöarna (Malm) men under 1900-talet har den endast återfunnits i Kosterområdet norra del. Arten har i våra vatten således en starkt begränsad utbredning och klassificeras som starkt hotad.

Ekologi

Arten lever vanligen mellan ca 60 och 500 meters djup på blandbotten av sand och slam, men den är även påträffad ned till 1600 meters djup och så grunt som 35 meter i Vita Havet. I svenska vatten har sällsynta fynd gjorts mellan 60 och 100 meter i Kosterrännan på sandiga och slammiga bottenar. Intet tycks vara känt om dess föda, fortplantning eller tillväxt.

Hot

Eumetula arctica tillhör de arter som av subfossilfynd att döma var ganska allmän i våra vatten under perioden efter senaste istiden, men som numera tycks ha en mycket ringa numerär. Sannolikt kommer arten inom en snar framtid (åtminstone sett från ett geologiskt perspektiv) att vara helt borta i de allra sydligare delarna av sitt tidigare utbredningsområde.

Åtgärder

Det är svårt att föreslå relevanta åtgärder på kort sikt, men det är naturligtvis viktigt att på alla sätt försöka motverka den globala uppvärmningen.

Övrigt

Etymologi: *Eumetula* < eu, Gr., ”verklig, sann”; *metula*, diminutiv av *meta*, Lat., ”mål, extremitet, konisk kolonn”, artnamnet syftar på det sistnämnda; *arktos*, Gr., ”björn och framförallt de nordliga stjärnkonstellationerna med detta namn, nordlig”.

Litteratur

- Bouchet, P. & Warén, A. 1993. Revision of the Northeast Atlantic Bathyal and Abyssal Mesogastropoda.. *Bollettino Malacologico. Supplemento*. 3: 580–840
- Brattegard, T. & Holthe, T (eds.) 1997. Distribution of marine, benthic macro-organisms in Norway. Research Report for DN 1997-1. Directorate for Nature Management.
- Fretter, V. & Graham, A. 1982. The Prosobranch Molluscs of Britain and Denmark Part 7 – ‘Heterogastropoda’ (Cerithiopsacea, Triphoracea, Epitoniacea, Eulimacea). *J. Moll. Stud. Suppl.* 11: 363–434.
- Hubendick, B. & Warén, A. 1972. Småsnäckor från svenska västkusten. 4. Släktena *Laeocochlis*, *Triphora*, *Cerithiella*, *Aclis*, *Trophon* m. fl. Göteborgs Naturhistoriska Mus. Årstryck 1972: 45–50.
- Jeffreys, J. G. 1867. British Conchology or an account of the mollusca which now inhabit the British Isles and the surrounding seas. Vol. IV. Marine shells, in continuation of the Gastropoda as far as the Bulla family.
- Van Voorst, London. Poppe, G. & Goto, Y. 1993. European Seashells. Vol. I. (Polyplacophora, Caudofoveata, Solenogastrea, Gastropoda). Verlag Christa Hemmen.

Författare

Hans G. Hansson 2004. © ArtDatabanken, SLU 2005.